

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ПОКАЗНИКІВ СІЛЬСЬКОГО БЮДЖЕТУ НА 2024 РІК

Підходи до формування прогнозованих показників місцевого бюджету на 2024 рік визначені положеннями Конституції України, Бюджетного та Податкового кодексів України; рішеннями обласної та районної рад, розпорядженнями облдержадміністрації та райдержадміністрації, іншими нормативно-правовими актами та розпорядчими документами з питань фінансово-бюджетної політики. З урахуванням проведення податкової реформи, заходів з децентралізації видаткових повноважень та реформування галузей бюджетної сфери, при плануванні показників бюджету громади на 2024 рік були також враховано підходи, закладені в закон "Про Державний бюджет України на 2024 рік".

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ І ПІДХОДИ, ЗАКЛАДЕНІ В ОСНОВУ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ НА 2024 РІК

Основною характеристикою бюджетної політики 2024 року є створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для підвищення податкоспроможності місцевих бюджетів у рамках реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Протягом 2024 року реалізація бюджетної політики спрямовуватиметься на вирішення таких основних завдань:

- забезпечення збалансованості та стійкості бюджетної системи;
- удосконалення підходів до формування та виконання місцевого бюджету шляхом застосування програмно-цільового методу бюджетування з метою підвищення прозорості та ефективності використання фінансових ресурсів;
- мінімізація ризиків по наповненню дохідної частини місцевого бюджету шляхом удосконалення механізмів протидії ухиленню від сплати податків та зборів, а також зменшенню податкових зобов'язань;
- недопущення виникнення просроченої заборгованості з виплати заробітної плати працівникам бюджетної сфери;
- забезпечення реалізації соціальних гарантій та соціального захисту вразливих верств населення;
- підвищення енергоефективності та енергозбереження в усіх галузях економіки та бюджетної сфери;
- виконання пріоритетних цільових програм з урахуванням переходу до нової системи бюджетного планування, спрямованої на досягнення стратегічних цілей.

Розрахунки сільського бюджету на 2024 рік здійснено, на основі норм чинного Податкового і Бюджетного кодексів України та інших законодавчих актів, із врахуванням фактичного виконання бюджету за 11 місяців 2023 року та особливостей застосування окремих норм при формуванні показників бюджетів об'єднаних територіальних громад у період дії військового стану.

ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ НА 2024 РІК

Розрахунки прогнозних показників дохідної частини сільського бюджету громади на 2024 рік здійснені з урахуванням норм чинного бюджетного та податкового законодавства і фактично отриманих доходів у попередні бюджетні періоди, та у відповідності до основних прогнозних показників економічного і соціального розвитку громади на 2024 рік.

Обсяг дохідної частини сільського бюджету на 2024 рік, з урахуванням міжбюджетних трансфертів, визначено у сумі 63264,799 тис. грн, у тому числі:

податки, збори та неподаткові платежі – 45744,8 тис. гривень;

міжбюджетні трансферти – 17519,999 тис. грн, з них:

базова дотація - 163,8 тис. грн;

освітня субвенція – 17246,7 тис. грн.;

інша дотація з місцевого бюджету – 101,714 тис. грн.;

інші субвенції з місцевого бюджету – 7,785 тис. гривень.

Власні доходи сільського бюджету визначені у сумі 45744,8 тис. грн, у тому числі: загальний фонд – 44496,5 тис. грн, спеціальний фонд – 1248,3 тис. гривень.

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД

Відповідно до Бюджетного кодексу України доходи загального фонду сільського бюджету в 2024 році формуються за рахунок таких надходжень:

64 відсотки податку на доходи фізичних осіб, що сплачується (перераховується) на території об'єднаної громади, створеної згідно із законом та перспективним планом формування територій громад;

100 відсотків плати за надання інших адміністративних послуг;

100 відсотків адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень;

100 відсотків надходжень:

- рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів (крім рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування)

- податку на майно;

- єдиного податку;

- туристичного збору;

- адмінштрафів;

- державного мита;

та акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції); акцизного податку з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції);

рентної плати за користування надрами загальнодержавного значення.

Розрахунки прогнозних показників надходжень на 2024 рік проведено по кожному виду, виходячи із їх реальної оцінки та бази оподаткування. Також використано основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку громади на 2024 рік.

Обсяг власних доходів загального фонду бюджету на 2024 рік більший на 15% до показників 2023 року.

Розрахунок податку на доходи фізичних осіб здійснено по видах надходжень з урахуванням фактичних надходжень за 11 місяців 2023 року, податкової соціальної пільги, на базі положень Бюджетного та Податкового кодексів України.

Враховуючи всі фактори і чинники, які мають вплив на умови оподаткування, сприяють скороченню "тіньових" доходів, обсяг надходжень податку на доходи фізичних осіб, що сплачується (перераховується) на території об'єднаної громади, у бюджеті на 2024 рік розраховано на рівні 26855,0 тис.гривень. У порівнянні з попереднім бюджетним роком в 2024 році планується зростання надходжень за рахунок підвищення рівня мінімальної заробітної плати та рівня посадового окладу працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки.

Акцизний податок з реалізації пального на 2024 рік заплановано в обсязі 1650,0 тис. грн.

Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів - пива, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну за фактичними надходженнями 11 місяців 2023 року складає 1161,9 тис.грн., прогнозний обсяг надходжень у 2024 році визначено в розмірі 1320,0 тис. гривень.

У 2024 році планується отримати 13838,1 тис.грн. місцевих податків до яких належить податок на майно, туристичний збір та єдиний податок.

Податок на майно включає в себе податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, орендну плату та земельний податок.

Прогнозні надходження податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, становлять 1128,1 тис.гривень. Розрахунки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, здійснено на підставі податкової бази 2023 року та з урахуванням збільшення мінімальної заробітної плати на 01 січня 2024 року до 7,1 тис.грн.

Обсяг надходжень плати за землю на 2024 рік визначено на підставі Податкового кодексу та інших нормативно-правових документів, які регулюють земельні відносини. Виходячи з динаміки фактичних надходжень до бюджету громади за попередні роки, та відповідно до фактичного використання земельних ділянок в 2023 році, в цілому по раді планується отримати доходи від плати за землю у сумі 4477,0 тис.гривень.

Прогнозні показники туристичного збору склали 3,0 тис.грн., які розраховані виходячи з фактичного обсягу минулорічних доходів та з урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати.

Запланований обсяг надходжень єдиного податку на 2024 рік складає 8230,0 тис.грн., що на 7,3 % більше за надходження в січні-листопаді 2023 року.

Розрахунок надходжень єдиного податку від платників четвертої групи здійснено на підставі даних 2023 року щодо оподатковуваних площ земельних ділянок, які перебувають у користуванні сільськогосподарських товаровиробників, та діючих у 2024 році ставок єдиного податку.

За результатами виконання бюджету громади в січні-листопаді 2023 року надходження єдиного податку від четвертої групи платників складають 57,9% від загального обсягу надходжень єдиного податку, від платників першої, другої та третьої групи – 42,1%.

У 2024 році планується отримати від сплати за надання інших адміністративних послуг 25,0 тис. грн. та адміністративного збору за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень – 750,0 тис. гривень.

Крім цього, передбачено отримати надходження рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів в обсязі 7,8 тис.грн., рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин – 0,5 тис.грн., адміністративних штрафів – 50,0 тис.грн. та державного мита – 0,1 тис.гривень.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД

Обсяг дохідної частини спеціального фонду сільського бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) на 2024 рік визначений на підставі розрахунків контингенту доходів від сплати екологічного податку у сумі 10,0 тис.гривень.

Також планується отримати надходження бюджету розвитку від викупу земельних ділянок сільськогосподарського призначення у сумі 1238,3 тис. грн.

ФОРМУВАННЯ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ НА 2024 РІК

Формування видаткової частини загального фонду сільського бюджету на 2024 рік проводилося виходячи із принципів, визначених Бюджетним кодексом України, законами України, указами та дорученнями Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, розпорядженнями та дорученнями обласної та районної державної адміністрацій, рішеннями обласної та районної рад, також рішеннями сільської ради та розпорядженнями голови Виконавчого комітету Могилівської сільської ради.

Видаткова частина бюджету сформована з урахуванням впливу економічних чинників, необхідності дотримання принципу збалансованості, ефективного та раціонального використання бюджетних коштів та з урахуванням дії військового стану.

Фінансування програм пропонується до затвердження з урахуванням визначення їх пріоритетності та відповідно до наявного фінансового ресурсу сільського бюджету.

Для виконання цілей та завдань бюджету, підтримуючи цілеспрямовану діяльність Уряду щодо стабілізації фінансової ситуації, враховуючи обмеженість фінансового ресурсу мають бути здійснені заходи щодо проведення дієвих реформ в усіх галузях економіки та сферах діяльності, зокрема, щодо:

- упорядкування переліку бюджетних установ;
- забезпечення оптимізації витрат розпорядників коштів шляхом виключення неперіоритетних та неефективних витрат;
- недопущення включення до проекту бюджету видатків, повноваження для проведення яких не визначені чинними нормативно-правовими актами;
- інвентаризація програм та визначення першочерговості їх фінансування;
- забезпечення жорсткого режиму економного використання енергоносіїв, скорочення видатків на транспортні послуги, зв'язок відрядження тощо;
- недопущення росту чисельності працівників бюджетних установ;
- скорочення адміністративно-управлінського персоналу;
- забезпечення дотримання жорсткої економії бюджетних коштів.

Обсяг видаткової частини сільського бюджету на 2024 рік, з урахуванням міжбюджетних трансфертів, визначено у сумі 63264,799 тис. грн, у тому числі видатки загального фонду – 60061,844 тис. грн, спеціального – 3202,955 тис. грн. в т.ч. бюджет розвитку - 3192,955 тис.гривень.

Видаткова частина загального фонду сільського бюджету обрахована з урахуванням діючої мережі бюджетних установ та закладів, які фінансуються з місцевого бюджету, з урахуванням змін на 01.01.2024 року у контингентах та штатах.

Обсяги видатків на оплату праці працівників бюджетної сфери визначені з урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати з 1 січня 2024 року - 7100 грн., з 1 квітня – 8000 грн., та виходячи з розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС з 1 січня 2024 року — 3 195 грн, з 1 липня 2024 року — 3 600 грн.

При цьому, в обсягах видатків на оплату праці враховано видатки на встановлення посадових окладів на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб в розрахунку на місяць у розмірі з 01 січня 2024 року – 3028,00 гривні.

З метою попередження негативних явищ на соціально-економічну ситуацію в громаді при формуванні обсягу видатків на оплату праці працівників соціально-культурної сфери враховувались надбавки та доплати, що носять стимулюючий характер. При обчисленні заробітної плати врахована доплата до мінімальної заробітної плати, якщо розмір заробітної плати є нижчим за законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати.

При визначенні обсягу коштів на здійснення видатків з оплати енергоносіїв, що споживаються бюджетними установами і закладами, враховано очікувані обсяги споживання енергоносіїв в натуральних показниках за 2023 рік та очікувані на 01 січня 2024 року тарифи на електроенергію та природний газ. Також враховані вимоги ст. 42 ЗУ «Про Державний бюджет України на 2024 рік», а саме: додаткові надходження до загального фонду сільського бюджету, визначені абзацом другим частини першої цієї статті (надходження ПДФО), у розмірі 4 відсотки спрямовуються на проведення розрахунків за електричну енергію та природний газ.

Видатки на інші статті розраховані виходячи з фінансових можливостей бюджету.

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

На 2024 рік видатки бюджету громади по загальному фонду на утримання апарату виконавчого комітету Могилівської сільської ради передбачені в обсязі 12567,7 тис.грн., з яких видатки на оплату праці працівників апарату виконкому ради та нарахувань на неї становлять – 10955,9 тис. грн., (87,2 % від загального обсягу), на оплату енергоносіїв передбачено 641,3 тис. грн (5,1 % від загального обсягу), на інші видатки – 970,5 тис. грн (7,7 % від загального обсягу).

Видатки спеціального фонду бюджету на переоснащення матеріально-технічної бази становлять 100,0 тис.гривень.

До Української асоціації органів місцевого самоврядування планується сплатити членські внески у сумі 25,0 тис. гривень.

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ

На 2024 рік видатки бюджету громади по загальному фонду на утримання фінансового відділу Могилівської сільської ради передбачені в обсязі 1269,8 тис.грн., з яких видатки на оплату праці працівників відділу та нарахувань на неї становлять – 1199,8 тис. грн., (94,5% від загального обсягу) та на інші видатки – 70,0 тис. грн. (5,5 % від загального обсягу).

ОСВІТА

Видатки бюджету громади на утримання установ освіти визначені на підставі розрахунків та пропонуються в обсязі 34288,5 тис. грн., що становить 57,1 % видатків загального фонду, затверджених на 2024 рік.

Видатки на забезпечення виплати заробітної плати з нарахуваннями працівникам установ освіти складають 29157,8 тис. грн, або 85,0%, з них 11911,1 тис. грн. за рахунок власних коштів та 17246,7 тис. грн. за рахунок освітньої субвенції

Видатки на розрахунки за енергоносії складають 2046,7 тис. грн, або 6,0 % в загальному обсязі видатків на освіту.

Також в проекті бюджету враховані видатки:

на виплату одноразової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, яким у 2024 році виповниться 18 років (6 дітей - сиріт) на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2005 № 823 «Про затвердження Порядку надання одноразової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку», з урахуванням розміру виплати на одну особу у сумі 1810 грн. на загальну суму 10,860 тис. гривень;

на придбання предметів довгострокового користування відповідно до заходів програми “ Розвитку освіти Могилівської сільської територіальної громади на 2021-2027 роки” передбачені видатки по спеціальному фонду в розмірі 300,0 тис.гривень.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Видатки на первинну медичну допомогу у вигляді передачі субвенції з бюджету Могилівської сільської ради бюджету Царичанської селищної ради по загальному фонду обраховані в обсязі 284,7 тис.грн., з них видатки на спільне утримання КНП "Царичанський ЦПМСД" ЦСР пропонуються у сумі 234,7 тис.грн. та видатки на виконання Програми розвитку та підтримки галузі охорони здоров'я Могилівської територіальної громади на 2021-2025 роки” - 50,0 тис.грн. По спеціальному фонду заплановані видатки в сумі 70,0 тис. грн. на виконання Програми розвитку та підтримки галузі охорони здоров'я Могилівської територіальної громади на 2021-2025 роки (закупівля медобладнання).

Також по КПКВК МБ 0217370 «Реалізація інших заходів щодо соціально-економічного розвитку територій» плануються видатки в сумі 80,0 тис. грн. на закупівлю з місцевого бюджету комп'ютерної техніки, з подальшою передачею її КНП "Царичанський ЦПМСД" ЦСР.

Видатки на вторинну медичну допомогу обраховані в обсязі 398,1 тис.грн. Витрати передбачені на спільне утримання КП "Царичанська ЦДЛ" ЦСР – 300,0 тис. грн. та видатки на виконання "Програми розвитку та підтримки галузі охорони здоров'я Могилівської територіальної громади на 2021-2025 роки" - 98,1 тис.грн. (передача субвенції з бюджету Могилівської сільської ради бюджету Царичанської селищної ради за рахунок коштів місцевого бюджету).

КУЛЬТУРА

Обсяг видатків на галузь "Культура і мистецтво" обраховано з урахуванням пропозицій закладів та передбачені по загальному фонду в обсязі 2102,4 тис.гривень.

На забезпечення виплати заробітної плати працівникам установ культури з нарахуваннями, з урахуванням її підвищення пропонуються видатки у сумі 1608,8 тис.грн., та на розрахунки за енергоносії – 147,6 тис.грн, що становить 83,5 % від загального обсягу видатків бюджету на культуру по загальному фонду.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Видатки на утримання КЗ «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» МСР передбачені у сумі 3468,9 тис.грн., що на 37,4 тис.грн. більше затвердженого бюджету на 2023 рік.

На виконання заходів Програми соціального захисту окремих категорій населення Могилівської територіальної громади на 2021 – 2027 роки пропонуються:

видатки на надання допомоги малозабезпеченим верствам населення у сумі 140,0 тис. гривень;

на пільгове медичне обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 7,8 тис.гривень;

на організацію та проведення громадських робіт за рахунок коштів місцевого бюджету передбачені видатки в розмірі 121,3 тис.гривень;

на виплати фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги – 50,0 тис.грн.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

У бюджеті на 2024 році видатки у сфері житлово-комунального господарства передбачені в обсязі 4744,2 тис. грн. на благоустрій населених пунктів. За рахунок коштів загального фонду плануються видатки в сумі 2101,2 тис. грн., з них:

на придбання господарських матеріалів для облаштування елементів благоустрою – 600,0 тис.грн., на оплату послуг – 600, тис.грн., на оплату електроенергії (вуличне освітлення) – 501,2 тис.гривень., на оплату інших комунальних послуг (поводження з ТПВ) – 400,0 тис. грн.

По спеціальному фонду заплановані видатки в сумі 2643,0 тис. грн. на придбання обладнання довгострокового користування (навісне та причіпне обладнання для тракторів).

ВИДАТКИ, ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ ПІДТРИМКИ ВПО

За рахунок коштів сільського бюджету видатки на підтримку внутрішньо-переміщених осіб на 2024 рік передбачені по загальному фонду в обсязі 100,0 тис.гривень. За рахунок коштів плануються видатки на облаштування місць для ТПВПО, а саме на придбання матеріалів – 50,0 тис.грн. та на оплату послуг – 50,0 тис.гривень.

ЗЕМЛЕУСТРІЙ

За рахунок коштів сільського бюджету на розроблення проектів землеустрою у 2024 році передбачені видатки в обсязі 400,0 тис.гривень.

ДОРОЖНЄ ГОСПОДАРСТВО

У 2024 році видатки на ремонт доріг передбачені в місцевому бюджеті в обсязі 2200,0 тис. гривень.

За рахунок коштів загального фонду плануються видатки на придбання матеріалів на суму 1500,0 тис.грн. та поточний ремонт доріг комунальної власності на суму 700,0 тис. гривень.

ЗАПОБІГАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТА НАСЛІДКІВ

На 2024 рік видатки місцевого бюджету за КПКВК МБ 0218110 передбачені в обсязі 50,0 тис. гривень.

ПРИРОДООХОРОННІ ЗАХОДИ

У 2024 році по спеціальному фонду сільського бюджету на природоохоронні заходи за рахунок цільових фондів передбачені видатки в обсязі 10,0 тис.гривень.

РЕЗЕРВНИЙ ФОНД

На 2024 рік запланований резервний фонд місцевого бюджету для здійснення непередбачених видатків, що не мають постійного характеру в розмірі 100,0 тис. грн.

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ

Міжбюджетні відносини між сільським бюджетом та бюджетами різного рівня будуються відповідно до норм Бюджетного кодексу України.

У складі доходів сільського бюджету на 2024 рік враховані міжбюджетні трансферти, передані з інших бюджетів:

базова дотація - 163,8 тис. грн;

освітня субвенція – 17246,7 тис. грн.

інша дотація з місцевого бюджету – 101,7 тис. грн. (з бюджету Ляшківської сільської ради);

інші субвенції з місцевого бюджету – 7,8 тис. грн. (з обласного бюджету на пільгове медичне обслуговування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи).

З бюджету Могилівської сільської ради планується передача трансфертів в розмірі 1128,5 тис.грн., а саме:

Бюджету Царичанської селищної ради в сумі 1110,8 тис. грн.:

По загальному фонду:

- на виконання заходів програми розвитку та підтримки галузі охорони здоров'я Могилівської територіальної громади на 2021-2025 роки (КНП "Царичанський ЦПМСД" ЦСР) – 50,0 тис.гривень;

- на утримання КНП "Царичанський ЦПМСД" ЦСР) – 234,7 тис.гривень;

- на виконання заходів Програми розвитку та підтримки галузі охорони здоров'я Могилівської територіальної громади на 2021-2025 роки (КП "Царичанська ЦЦЛ" ЦСР) – 98,1 тис.гривень;

- на утримання КП "Царичанська ЦЦЛ" ЦСР – 300,0 тис. гривень;

- на виконання заходів Програми соціально-економічного та культурного розвитку Могилівської сільської ради на 2021-2027 роки на утримання КУ "Царичанський трудовий архів" Царичанської селищної ради – 80,0 тис.гривень;

- на виконання заходів Програми розвитку освіти Могилівської сільської територіальної громади на 2021-2027 роки на утримання КПНЗ "Дитяча мистецька школа" ЦСР – 277,9 тис.гривень.

По спеціальному фонду:

- на виконання заходів Програми розвитку та підтримки галузі охорони здоров'я Могилівської територіальної громади на 2021-2025 роки (КНП "Царичанський ЦПМСД" ЦСР) – 70,0 тис.гривень.

Обласному бюджету:

- на забезпечення виконання заходів Програми створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у Дніпропетровській області на 2023 – 2027 роки в обсязі 17,7 тис. гривень.

Сільський бюджет є збалансованими за дохідною та видатковою частинами.

Начальник фінансового відділу
Могилівської сільської ради

Вікторія СИРОТА